

הרב, העני והעז

Le rabbin, le pauvre et la chèvre

לאיש עני אחד הייתה משפחה גדולה ובית קטן מאוד. בלילה ישנו הוא ואישתו על מזרונים במטבח, והילדים ישנו על מזרונים בחדר השינה ובמסדרון. בבוקר, היו שמים את המזרונים בצד כדי שיוכלו להסתובב בבית. בלילה, אם אחד מבני המשפחה היה מגיע מאוחר, הוא היה צריך לדרוך על שאר בני המשפחה כדי להגיע למזרון שלו. הלך האיש אל הרב שלו כדי לקבל ממנו עצה מה לעשות. "צפוף לי בבית. בקושי אפשר לנשום", אמר לרב. "מה אני צריך לעשות כדי שיהיה לנו טוב יותר?"

"קח עז והכנס אותה לתוך הבית", אמר הרב. "עז בתוך הבית?" שאל האיש. "בקושי יש שם מקום לבני משפחתי". "עשה מה שאמרתי לך", אמר הרב.

לאחר כשבוע, חזר האיש אל הרב ואמר: "כבוד הרב, הכנסתי את העז לתוך הבית, והמצב עכשיו קשה יותר. מה לעשות?"

"תכניס עוד עז אחת", אמר הרב. הלך האיש לביתו והכניס עוד עז אחת לבית. "חייבים לעשות את כל מה שהרב אומר", חשב. וכך עבר עוד שבוע, והרב ביקש ממנו להכניס עוד עז. לאחר כמה שבועות, קרא הרב לאיש ושאל: "נו, מה קורא אצלכם בבית?" "כבוד הרב, אני לא יכול לתאר את מה שקורה. הבית צפוף מאוד, העזים אוכלות לנו את מעט האוכל שיש לנו, והילדים בוכים כל היום בגלל זה", ענה האיש.

"הבנתי. עכשיו, תוציא את העזים מהבית ותחזור אליי בעוד שבוע", אמר הרב. אחרי שעבר יום, חזר האיש אל הרב. "נו, ומה קורה עכשיו בבית?" שאל הרב. "האם עדיין צפוף לכם?" "לא, הבית מרווח ממש, ויש בו הרבה מקום להסתובב. אנחנו מרגישים בו ממש טוב", אמר האיש.

אמר הרב: "טוב מאוד. אתה צריך לברך על מה שיש לך. תדע לך, שיש אנשים שאין להם אפילו בית, והן חיים ברחוב. אתה צריך להודות על מה שיש לך, אף על פי שלפעמים קשה".

הַרְבֵּי, הָעֲנִי וְהָעֵז

Le rabbin, le pauvre et la chèvre

לְאִישׁ עָנִי אֶחָד הָיְתָה מְשֻׁפָּחָה גְדוֹלָה וּבֵית קָטָן
מְאֹד. בַּלַּיְלָה יָשְׁנוּ הוּא וְאִשְׁתּוֹ עַל מְזֻרוֹנִים
בַּמְטָח, וְהַיְלָדִים יָשְׁנוּ עַל מְזֻרוֹנִים בַּחֲדָר הַשְּׁנָה
וּבַמְסֻדְרוֹן. בַּבֶּקֶר, הָיוּ שָׁמִים אֶת הַמְזֻרוֹנִים בַּצָּד
כְּדֵי שְׂיוּכְלוּ לְהִסְתַּוֵּב בַּבַּיִת. בַּלַּיְלָה, אִם אֶחָד
מִבְּנֵי הַמְשֻׁפָּחָה הָיָה מִגִּיעַ מְאַחֵר, הוּא הָיָה צָרִיךְ
לְדַרֵּךְ עַל שְׂאֵר בְּנֵי הַמְשֻׁפָּחָה כְּדֵי לְהַגִּיעַ לַמְזֻרוֹן
שְׁלוֹ.

הֵלֵךְ הָאִישׁ אֶל הַרְבֵּי שְׁלוֹ כְּדֵי לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ עֲצָה מֵה
לַעֲשׂוֹת. "צָפוּף לִי בַּבַּיִת. בְּקִשִּׁי אֶפְשָׁר לְנָשֵׁם",
אָמַר לְרַב. "מֵה אָנִי צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כְּדֵי שְׂיִהְיֶה לְנוּ
טוֹב יוֹתֵר?"

"קַח עֵז וְהַכְּנִס אוֹתָהּ לְתוֹךְ הַבַּיִת", אָמַר הַרְבֵּי.
"עֵז בְּתוֹךְ הַבַּיִת?" שָׁאַל הָאִישׁ. "בְּקִשִּׁי יֵשׁ שָׁם
מָקוֹם לְבְנֵי מְשֻׁפָּחָתִי". "עֲשֵׂה מֵה שְׂאִמְרָתִי לָךְ",
אָמַר הַרְבֵּי.

לְאַחַר כְּשִׁבּוּעַ, חָזַר הָאִישׁ אֶל הַרְבֵּי וְאָמַר: "כְּבוֹד
הַרְבֵּי, הַכְּנִסְתִּי אֶת הָעֵז לְתוֹךְ הַבַּיִת, וְהַמְצָב עֲכָשׁוּ
קִשָּׁה יוֹתֵר. מֵה לַעֲשׂוֹת?"

"תְּכַנִּיס עוֹד עֵז אַחַת", אָמַר הַרְבֵּי. הֵלֵךְ הָאִישׁ
לְבֵיתוֹ וְהַכְּנִיס עוֹד עֵז אַחַת לַבַּיִת. "חֲיָבִים לַעֲשׂוֹת
אֶת כָּל מֵה שְׂהַרְבֵּי אוֹמֵר", חָשַׁב. וְכֵן עָבַר עוֹד

שְׁבוּעַ, וְהָרַב בִּקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לְהִכְנִיִס עוֹד עֵז. לְאַחַר
כַּמָּה שְׁבוּעוֹת, קָרָא הָרַב לְאִישׁ וְשָׂאֵל: "נוֹ, מַה
קוֹרָא אֲצִלְכֶם בַּבַּיִת?" "כְּבוֹד הָרַב, אֲנִי לֹא יִכַּל
לְתַאֲרֵךְ אֶת מַה שֶּׁקוֹרָה. הַבַּיִת צָפוּף מְאֹד, הָעֵזִים
אוֹכְלוֹת לָנוּ אֶת מַעֲט הָאֶכֶל שֵׁישׁ לָנוּ, וְהֵילָדִים
בוֹכִים כָּל הַיּוֹם בְּגִלְלָה זֹה", עָנָה הָאִישׁ.

"הַבְּנֵתִי. עֲכָשׁוּ, תּוֹצִיא אֶת הָעֵזִים מִהַבַּיִת וְתַחְזֹר
אֵלַי בְּעוֹד שְׁבוּעַ", אָמַר הָרַב. אַחֲרֵי שֶׁעָבַר יוֹם,
חָזַר הָאִישׁ אֶל הָרַב. "נוֹ, וּמַה קוֹרָה עֲכָשׁוּ
בַּבַּיִת?" שָׂאֵל הָרַב. "הֵאֵם עֲדִין צָפוּף לְכֶם?"
"לֹא, הַבַּיִת מְרוּחַ מִמָּשׁ, וַיֵּשׁ בוֹ הַרְבֵּה מְקוֹם
לְהִסְתוֹבֵב. אֲנִיחֵנוּ מְרַגְיִשִׁים בוֹ מִמָּשׁ טוֹב", אָמַר
הָאִישׁ.

אָמַר הָרַב: "טוֹב מְאֹד. אַתָּה צָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל מַה
שֵׁישׁ לָךְ. תִּדַע לָךְ, שֵׁישׁ אֲנָשִׁים שְׂאִין לָהֶם אֲפֵלוּ
בַּיִת, וְהֵן חַיִּים בְּרַחוּב. אַתָּה צָרִיךְ לְהוֹדוֹת עַל מַה
שֵׁישׁ לָךְ, אַף עַל פִּי שֶׁלְפָעַמִּים קָשָׁה".

Vocabulaire du texte

אוֹצֵר מִלִּים – הַרְבֵּי, הָעֵנִי וְהַעֵז.

matelas	מִזְרָן (מִזְרוֹן), מִזְרוֹנִים
dormir	לִישֵׁן - יָשָׁן
cuisine	מִטְבַּח
chambre à coucher	חֲדַר שְׁנָה
couloir	מִסְדְּרוֹן
tourner, déambuler	לְהִסְתּוֹבֵב
marcher sur	לְדַרֵךְ
reste	שְׂאָר
conseil	עֵצָה
étroit	צָפוּף
à peine, difficilement	בְּקוֹשִׁי
respirer	לְנַשֵּׁם
faire entrer, introduire	לְהַכְנִיִס - הַכְנִיִס - הַכְנִיִס
décrire	לְתַאֵר
ce qui se passe	מַה שֶׁקּוֹרָה
pleurer	לְבַכּוֹת - בּוֹכִים
faire sortir, extraire	לְהוֹצִיא - תּוֹצִיא
espacé, large	מְרוּחַ
vraiment	מִמָּשׁ
faire une bénédiction	לְבָרֵךְ
remercier	לְהוֹדוֹת
bien que, même si...	אַף עַל פִּי שֶׁ...

Commentaire LV3

ספור זה הוא מאוד פופולרי במסרת החסידית. החסידים רגילים להתיעץ עם הרב שלהם בכל נושא.

הרב הוא אישיות מכבדת והעצות שלו מתקבלות בלי שום הסוס ובלי וכוח.

בספור הזה אנו רואים שהעני מקבל את עצת הרב ומכניס את העזים בביתו, בני המשפחה סובלים מאוד, אך הוא לא עושה דבר כדי לשנות את המצב.

למה בעצם הרב בקש ממנו להכניס את העזים? למה לתת לו לסבל כל כך?

בארצות מזרח אירופה הצפיפות והעני היו נפוצים מאוד, רב הקהלות היהודיות סבלו מעני רב, אנשים מתו מרעב ולמרות זאת הם היו מאמינים ונאמנים לרב שלהם.

הספור מראה שיש תמיד אנשים יותר מסכנים ושאנחנו צריכים להסתפק במעט שיש לנו כפתוב בספר פרקי אבות "איזהו עשיר השמח בחלקו".